
VIA IVRIS

Colecție coordonată de Marian Nicolae

Colecția *VIA IVRIS* este un proiect editorial realizat în parteneriat cu Editura Solomon, fiind special gândită, construită și dedicată publicării unor lucrări fundamentale sau excepționale de filosofie, istorie, teorie și artă (tehnică) a dreptului, elaborate de autori români și străini, teoreticieni și practicieni, iluștri autori sau tineri cercetători, de formație civilistă sau anglo-americană (*common law*).

VBI SOCIETAS, IBI IVS, dar, observă Santi Romano, *VBI IVS, IBI SOCIETAS*. Deci, unde există o societate (comunitate), statală sau nestatală, există drept (ordine juridică), și unde există drept (ordine normativă), există o societate (comunitate), statală sau nestatală. La fel ca societatea, și dreptul este un produs istoric, temporal, iar nu anistoric, atemporal. În consecință, el nu poate fi studiat și nici înțeles doar făcând apel la paradigmele, noțiunile și categoriile juridice moderne sau postmoderne, respectiv fără a ține cont de caracterul său istoric și politic, de trăsăturile sale specifice de la o epocă la alta.

Dacă există o cale, un *modus*, un anumit traseu de a trăi, de a învăța, de a crea (produce) ceva, de a concepe și înțelege lumea pentru omul antic, medieval sau modern, tot astfel există și o cale specifică de a cunoaște dreptul pentru omul antic, cel medieval, modern și, mai ales, pentru omul contemporan, postmodern.

Această cale nu este deschisă tuturor, ci numai celor inițiați sau pregătiți să descopere tainele dreptului, însă nici pentru aceștia nu este facilă, iar odată cunoștințele dobândite, acestea nu sunt valabile pentru totdeauna. Dimpotrivă, *IVS* – o invenție *per excellentiam* romană –, în ambele lui dimensiuni – ca *ars boni et æqui* (Celsus), constituit *humanum causa* (Hermogenianus), pe de-o parte, și ca *norma/facultas agendi*, pe de altă parte –, este o “*esperienza giuridica multisecolare collettiva*” (Al. Giuliani), uneori teribil de dificilă, dar niciodată epuizată sau desăvârșită.

Nu este suficient însă a ști dreptul (*iuris præcepta*), a cunoaște în amănunt textele legale și a indica cu ușurință soluțiile judiciare date în materie, *i.e.* a fi un simplu tehnician (specialist) cunoscut și reductabil, ci este necesar de a le și înțelege în litera și spiritul lor și, atunci când este cazul, de a găsi răspunsul în cauzele (problemele) noi, inedite sau dificile, dincolo de lege sau chiar împotriva legii. Specialistul veritabil trebuie să fie totodată – și mai presus de toate – un veritabil jurist, un adevărat slujitor (*sacerdotus*) al dreptului,

VIA IVRIS

pentru a ști și a fi în măsură, cum spune Ulpianus, să cultive justiția (*iustitia*) – scopul suprem al dreptului –, să pledeze pentru cunoașterea a ceea ce este util (*bonum*) și echitabil (*æquum*), separând ceea ce este echitabil (*æquum, iustum*) de ceea ce este inequitabil (*iniquum, iniustum*) și distingând ceea ce este permis (*licitum*) de ceea ce este interzis (*illicitum*). Pentru aceasta este nevoie nu numai de calități personale, de știință (*scientia*), înțelepciune (*prudentia*), umanitate (*humanitas*) și tehnică (*ars*), ci și de o îndrumare adecvată, de magiștri autentici, și de cunoștințe juridice adevărate, solide și profunde. *EST ENIM VIA IVRIS!*

Eseurile, monografiile, antologiile, tezele, tratatele și alte lucrări juridice publicate și reunite în această colecție își propun să deschidă porțile dreptului autentic (*verum ius*), ale cunoașterii valorilor, principiilor și regulilor juridice veritabile, în vederea interpretării lor corecte și aplicării lor juste, și, astfel, să contribuie în mod direct la educația juridică fundamentală și, după caz, la formarea sau desăvârșirea profesională a teoreticienilor și practicienilor dreptului.

Marian NICOLAE